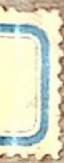
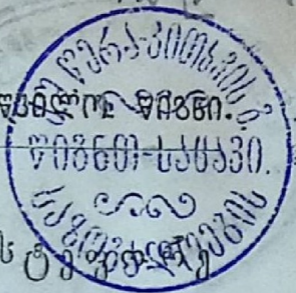

FS

1072

საქართველოს სახელმწიფო ბიბლიოთეკა-სამეცნიერო ცენტრი

საქართველოს სახელმწიფო ბიბლიოთეკა-სამეცნიერო ცენტრი

ქ. თბილისი

ბრუნებები

F/120

შეღებნილი

თ. ბ. ურბნაძის სახელი

თბილისი

გრ. ჩარვეიანის სტამბა

32 გვ. (11 x 7) 19-ს. ს.

FS 1072

Дозв. Ценз. Тиф. 7-го Сентября 1867 г.

ქრისტეფორე კოლუმბი..

1436 წელში სცხოვრობდა
გენუელი ფეიქარი, გვარად კო-
ლუმბი. ამ წელში იმას ეყოლა
ვაჟი-შვილი და სასულათ დაარქო
ქრისტეფორე.

ქრისტეფორე ძალიან მეტადი-
ნე ემაწვილი იყო და გულს-მოდ-
გინეთა სწავლობდა, გეოგრაფია-
და ვარსკვლავთ მრეცხველობა იყო
იმისი საუკარული საგნები. რამ-
დენჯერმე ფლავიუს იმგზავრა
ქრისტეფორემ. ბოლოს გულში

ხაქობა თქვი, რომ ზღვით წა-
სუდიყო დასაკლეთისაკენ და ინ-
დეთის გზა ეპოვნა. ეს სურვი-
ლი და ამასუდ თქვი ქრისტეულ-
რეს აღარ ასკენებდა, მაგრამ ამის
შესრულებას შეძლება და გეგები
უადრეს; სად ეპოვნა ესენი?

იმ ხანებში, ჯერ საღვთი არ-
იყო დაწმენკებული იმ აზრში,
რომ დედა-მამა მგრგვალის და სა-
ფრანკეთის მცხოვრებნი და სსკ.
ოკეანის ზღვაში შორს შესვლას
ვერ შეუძლებდნენ. ასე თქვი მბრძანებნი:
„შორს რომ შევიდეთ ვაი თუ
ქარმა გემი იქით და იქით გაიტა-
ვოსო და მასუვან ქვეყნის ნაპი-
რას მიგვიყვანოს და, ვინ იცის,

სად გადავცვივდეთ!..

ქრისტეფორე კოლეზის აზრი კი სსკა იყო. ის დარწმუნებული იყო, რომ დედა-მიწა მრგვალია და ასე სკიდა: „ქვეყანა მრგვალია და არ იქნება რომ მართლ ცოტადენი სმელეთი იყოს და დანაწილი კი—წყალი; არ იქნება რომ ამ ოკეან-სღვსში რომ შევიდეთ და დასავლეთისკენ ვიარო, დედა-მიწას არ შევუვარდო... მაგრამ გეგები?..“

იფიქრა, იფიქრა და გაბედა... თავისი აზრი, სურვილი და თსოვნა გამოუცხადა: ჯერ გენუის მთავრობას, მერე, — ფორთუგალიისას და ინგლისის მთავრებს, მაგრამ

უკელგან უარი უთხრეს, უკელამ
სულელათ ჩააგდო. ბოლოს, რო-
გორც იყო, დაიყაბულა ისპანიის
ხელმწიფე ფერდინანდი და დედო-
ფალი ისაბელა და სამი გემი
მიანდკეს ქრისტეფორეს თავის
ას-ოცი კაცით.

3 მარიაშობის თვეს კოლუმ-
ბი გავიდა ისპანიიდან. კოლუმ-
ბის მოგზაურები უკელანი გამბე-
დავნი იყვნენ, მაგრამ რა კი ოკეან-
ში თავი გაჭყვეს, ჩაჟიქრდნენ.
მარტო ქრისტეფორე იყო მხნეთ
და სრულებით დარწმუნებული თა-
ვის აზრში.

ცხრასა ენკენის-თვეს დაუბეჭა
წყინაძმა აღმოსავლეთის ქარმა, და-

ჭიმა გემის აფრები, კოლუმბმა გასწია დასავლეთისკენ და ძლიერ მალე მოჭშოწდა ხმელეთს... დედა-მიწა აღზრ ხნდა: უკვით ცა იყო და დაბლა, თვალ-გადწიკდენული ოკეანე-ზღვა.

იარეს ერთი დღე, ორი დღე, მაგრამ მაინც არა ხნდა რა.

მესუთუ დღეს დაინახეს თრინკლები: ერთი თეთრი ქოჩოჩა ყანჩო და ერთიც თეთრი წყალწყალა. მეგემებს გაუხარდათ, მაგრამ ის კი არ იცოდნენ რომ ამ თრინკლებს შეუძლიანთ ხმელეთიდან შოჩს წასვლა...

იარეს გიდენ რამდენიმე დღე და იმედი დაუსუსტდათ: ძარტალია

ნიაკი ისევე აღმოსაკლეთისა უქრო-
დათ, მაგრამ ეს უფრო აშინებდა
იმათ, რადგან ფიქრობდნენ: სულ
რამ ერთი მსრიდგან უბეროს
ქარმა, შორს კი წაკალთ და უკან
როგორ-ღა დავბრუნდეთ?!

ღვთის წინაშე, ტაროსი კარ-
გი დაუდგათ, გრილი ნიაკი, მო-
წმენდილი ცა, წენარი ზღვა; მუ-
ტი რა ეჭირებოდათ? კოლუმბს
უსარდა, მაგრამ იმისი სელექცი-
ონი კი, ჩათუქრებულები იყვნენ,
რადგან იმათ, არც ქრისტეფო-
რესთანა ჭკვა ქონდათ, არც გუ-
ლადობა და იქნება იმის მოჩინილე-
ბაზედ ხელიც აელთ, თუ რამ,
ხანდისხან, ზოგიერთ ტყუილს

და ამას ნიშნებს არ გაეღვიძებინათ იმათში იმედი, სმელეთის მასლობლობასკედ.

აგერ, აგერ ზღვასკედ გამოჩნდა ძრავალი ბალასი და რამდენიც წინ მიიწევდნენ, იმდენი უფრო ემატებოდა მტყნარეები, ასე რომ კაცს ეგონებოდა, მწვანე მინდორიაო, აგერ გემების მასლობლად ფრინკლებმაც გადაიარეს, აგერ მფრინავი თევზებიც დავარჯიშობენ, აგერ, ზოგი ისეთი ბალასებიცა სჩანს, რომ თითქოს, თუ არ სმელეთსე, არ მოვართ, აგერ ორმოცდა-ათი დღე შესრულდა, რაც ისპანიიდგან წამოვიდნენ—და სმელეთი კი ჯერ

აჩსად იყო, თუმცა ეს ნიშნები,
ჩვენს მოგზაურებს იმედს უფსი-
ზლებდა!

კოლუმბის ამხანაგებს ჩაკე-
რათ გულში შიში: „ვინ თუ მაც-
დურებმა და მკნეებმა, ამ ნიშნებით,
ამ სიშორეს იმისთვის წამოგვი-
ტუქსო, რომ უფრო თამამად,
უნუკეშოთ და უსაშუალოდ დაგ-
ვლუბონო!“ ... სულ ქვეითებმა
ჭურჭლური შექქეს.

ვიდენ გაიარა ჩამდენმავე დღემ,
მაგრამ ნაპირი მაინც აჩსადა ჩნდა.

აქ მეტეიეებმა ჩოჩქორი შექ-
ნეს, თავი მოიყარეს და ინანიდ-
ნენ, რომ დაენდვნენ კოლუმბს,
რომელსაც უნდოდა თავის გამო-

ჩენა დე სასჯელის შოვნა.

კოლუმბი შეკრთა: ზოგს დაუყვავა, ზოგს სიმდიდრეს ქვირდებოდა და ზოგს იმისთანა გაკერძებულებს სჯიდა, რომლებიც ქრეკდნენ ხალხსა და ამით აბრკოლებდნენ მოგზაურობას.

კოლუმბი დაქვირდა დიდს ჯილდოს იმას, ვინც უწინ დანახამდა დედა-მიწას; თითონ კი, ვინ იცის, რა მოუთმენელათ შესტქეროდა დასავლეთს: მთელი დღეები იუუჩებოდა იჭითკენ გემიდგან და თვალები ქქონდა დაწვეპტილი ტყუილა-უბრალოთ!

ერთს დღეს, ამ ნაირ ყურებაში რომ იყო ქრისტეფორე,

წინა გემიდამ გავარდა ზარბაზანი.
 ნაკეცხალაშმა მოისადა ქუდი და
 დაიძასა: „ბატონო, მიწა, მიწაო!..
 ვილდო მე მეტგებაო!..“

მკეპეები ახოჩქორდნენ... ზო-
 გი მოსამსახურეები ანკებზედ შე-
 ბობდნენ, ზოგნი კესებზედ ია-
 ლქნებთან და იძასდნენ: „მიწა სამ-
 სრეთისკენ მოხანსო“!..

კოლუმბმა უბრძანა გემების
 მობრუნება იქითკენ, საითაც დე-
 და-მიწასა ჰგონებდნენ, მაგრამ
 დილით აღარ გამოხნდა მიწა: ის
 ნატარა ღრუბელი, რომელიც დე-
 და-მიწათ მოეპყნათ, ისიც გამ-
 ქრალყო!..

კოლუმბმა ისევ დასაკლეთის.

გენ დახბრუნებინა გემები, მაგრამ
ეს მოწილება მეგემებისა უგუ-
ლათ იყო, ... კაცს ისე არა შე-
აწუხებს რა, როგორც გაცრუებუ-
ლი იმედი.

კოლეშვიის ანგარიშით, ამის-
მა გემებმა გამოიარეს ისპანიიდგან
შვიდასი აღაკვი და, ჯერ კიდევ,
არამც თუ ნაპირი არსადა ჩნდა,
თითონ ის ბაღასებიც და ფრინ-
ვლები, რომლებსაც წინა დღეებში
სშირათ შეუერთდნენ ხელმე-
ორს ღვინობისთვის თვალითაც
აღარ გაუცდიათ!

მეგემები ჭიჭირობდნენ რომ
იმ სმელეთს ასცდნენ, საიდანაც
ფრინვლები მოფრინამდნენ და
იმდურებოდნენ ქრისტეობის გე-

რეზობაზედ, ანომ ამან, ანც ჩრდი-
ლოსკენ გადაუხვია, ანც სამსრე-
თისაკენ და სულ დასავლეთისკენ
მიიწევდა.

კოლუმბის ბედათ, ორ დღეს,
უკან, ხელახლათ, გამოჩნდენ: ფრინ-
ვლებიც და ბალახებიც; დედა-მი-
წის სიასლოვის ნიშნები ისე გას-
შირდა, რომ მეგემებს ისეკ გა-
უცხოვლდათ იმედი და ასე მალ-
მალ უვიროდნენ: მიწა, ..“ რომ
მოსკენებას აღარ აძლევდნენ კო-
ლუმბს. მაშინ ქრისტეფორემ უბ-
რძანა: „რომელიც ტყუილა-უბრა-
ლოთ ააჩქროლებს მეგემებს, იმას
აღარ მივცემ ჰილდოსაო, თუნდა
ნამდვილათ მიწაც დაინახოსო“.

დღე და დღე ფრინვლები უფ-

რა და უფრო მატულობდა; ერთს
 დღეს ფელაქვანიც გამოჩნდა და
 კოლუმბმა იფიქრა: „ამ ფრინველ-
 მა ნაპირიდან შორს არ იცის
 ხოლმე წასვლა“.. თვითონ ჭაე-
 რიც, რაღაც სასიამოვნო იყო
 და თითქოს ხეების სურნელებით
 შეერთული, მაგრამ კიდევ გაიარა
 რამდენიმე დღე და ნაპირი კი
 არსადა ჩნდა!.. კოლუმბის ხელ-
 ჭკეითებმა მოთმინება დაკარგეს.
 სამოც-და-ათმა დღემ გაიარა, რაც
 ისპანიიდან წამოსულები იუვენ-
 რაკი იმ დღესაც მზე ისევ ზღვა-
 ში ჩაეუღა — გემებში გაჩნდა აჯან-
 დება ხალხისა. ყველანი შეადგნენ
 ქრისტეფორეს და აძალებდნენ,
 რომ უკანვე დაბრუნებულიყო...

კოლუმბმა აღარ იცოდა, რა
 ექნა. მაგრამ, ამის და ბედით,
 ბურჩე დღეს, დედა-მიწის სიას-
 სლოვის სიძნებე ისე გამრავლდა,
 რომ დაუკვირებლობა აღარ მო-
 სერხდებოდა: და უკვლას რწმენა
 დაუბკვიდრდა გულში... გამოხნდა
 ტოტი ხილიანი; თითქოს ესლას
 მოტეხილი, გამოხნდა ჭოხი,
 რომელსაც ეტყობოდა რომ ადა-
 მინის სულში ყოფილიყო დახა-
 ჭერი... სულასლათ დაუნწეს ეწ-
 რება დასაკლეთს და უკვლასა ჭსურ-
 დასსკაზე უწინ დაენახა დედა-მიწა.
 იმ ღამეს კოლუმბი ავიდა
 გემის პალმასსა და ერდოზედ,
 იქ დარჩა და დასაკლეთს თვალს
 არ აშორებდა... იცოდა რომ,

ერთმა დღემაც რომ ასრუ უსკი-
 რთთ გაიაროს, მეგემებს თავს
 კვლავ დაუჭერდა; იცოდა რომ,
 ერთი ამისთანა უნაყოფო დღე
 დაუკარგავდა ამოდენა შრომას,
 აზრსა, ძეგუიქრებსა და მთელი
 სიცოცხლის იმედს და ბედნიერე-
 ბას!.. უეცრათ, ღამის ათი საათი
 რომ შესრულდა, კოლუმბს
 მოეღანდა შორს, სადღაც, თით-
 ქოს წეცხლი ბეუტამდა. ქრისტე-
 ფორეს შეაფრთხლა, შეკრთა ეს
 კაცი და მიძით ვერ გაუმსილა
 სულქვეითებს, რომ არ გასტრუე-
 ბოდათ იმედი... მაგრამ გულმა
 კვლავ გაუძლო, დაუძასა ერთს
 თახამოგზაურს და საიდუმლოთ
 გაუმჟღავნა ეს ახალი ამბავი. ისიც

დაუთანსმა სიძაწთლეზედ, მაგრამ
 ოწნივე კი ჩუმათ იუვენენ, წადგან
 ტეცხლი, ხან გამოჩნდებოდა და
 ხან მიიმალებოდა.

კოლუმბი იყო, ამ ნაიწათ,
 ღამის ოწ საათამდის, ბრძოლა-
 ში, შიშსა და იმედს შუა.

ამ დროს — გაკარდა ზაწბაზა-
 ნი!.. ესლა კი, ნამდვილათ დედა-
 მიწა იყო!.. ცხადათ ჩნდა სმე-
 ლეთის ნაწიწი, ოწს აღაწზედ.

ასე შეასწულა კოლუმბმა თა-
 ვისი გასაგვიწკული და განსაცვი-
 ფწებელი განძწახვა, ჩამოწწსნა
 საიდუმლო თაწდა და იზოვნა ახა-
 ლი ქვეუანა, წომელსაც აქამდის
 წუწაწკდა ოკეანე ზღვა. ყიწწი
 ქრისტეფორესი გამაწთლდა, დაგ-

ვირჯინდა და ამ გასაცემის კაც-
მა მოიმკო დიდება და სასული,
რომელიც არ ამოისრუება და არ
ამოიწესება, მანამ ქვეყანა არ-
სებოებს!

დილით, 12-ს ღვინობისთვის
1492 წელს, კოლუმბმა დაინახა
ახალი ქვეყანა.

ისპანიელების წინაშე იყო
მდებარე დიდი და მშვენიერი კუნ-
ძული. ისეთი სუფთა, ქოროვა,
მოზიბინე, მწვანე, ხესილიანი, რომ
კაცს ეჩვენებოდა ერთს დიდს
წაღკოტათ.

თუმცა ამ ადგილს ამისთანა
ხელუხლები შესედულობა ეტყო-
ბოდა, მაგრამ, აქ ჩნდნენ ადამიანე-
ბი. ისინი მოჩბოდნენ ნაპირის-

კენ, საშინელი განცვიფრებულები
 უეუ რებდნენ გემებს.

კოლუმბმა უბძინა ღუზის
 გადაგდება და ნაკების ჩაშვება.
 რა გემები დაამაგრეს, ქრისტე-
 ფორემ ნავში ჩასსა აღელვებული
 გაცები, თითონაც შიგ ჩაჰდა და
 აღისფერი ტანისამოსით მოერთუ-
 ლი, ცალ ხელში თავისი ხელ-
 მწითის დროშა დაიჭირა და გას-
 წია ნაპირისაკენ.

ნაპირას რომ მიატანეს ის-
 ზანაელებმა, საშინლათ მოეწო-
 ნათ უზარ მაზარი ხეები, რომ-
 ლებიც იმ ცხელს ქვეყანაში არის,
 მდიდრულათ და ტურფათ გაშლი-
 •ილ ხეებზედ შესდევდნენ უცნა-
 ურს და მშვენიერს სსვს და სსვს

გვანს ყვაკილებს და სილს, რომ-
ლისთანაც თავის დღეში არ ენა-
სათ. წმინდა და სასიამოვნო ჯე-
რი, გამკაში ზღვა ისე აშუქებდა
იქაურობას, რომ ქრისტეოგორეს
სული და გული დაუტკბო და აუ-
ღელა. ქრისტეოგორე ნაზირას რომ
გაკიდა, დაემხო მუსლებზედ, და-
უწყო დედა-მიწას გოდნა და ცრემ-
ლით ღმერთს მადლობა შესწირა.
სსკებიც ასე მოიქცნენ და ყველას
გული სავსე იყო გრძნობით და
მადლობით.

კოლეუმბი წამოდგა, ამოიღო
სმალი, გაშალა დროშა, ის გუნ-
ძული მიიღო ისპანიის მეფის
მეფობელობაში, დაარქო სასე-
ლათ „სან სალვადორ“, რომელაც

ისპანიურს ენაზედ წინაშნავს—
 მხნეობას. მეტყველებს მო-
 სთხლავს თავის მოგზაურებს რომ
 შეეფიცნათ იმისთვის, რომ არც
 მეზღვრესათვის და არც მე-
 თვის მოადგილისათვის. უკვლამ
 შეასრულა იმისი ბრძანება. უკვლამ
 წდილობდა, რომ გამოუცხადოს
 თავისი სიყვარული და ერთგულებას:
 ზოგი ესკეკოდა, ზოგი სე-
 ლებზედ ჰკოცნიდა და ისინიც,
 ვინც კი აწყენინა რამე გზაზედ
 თავისი უჩინობით, ჯუჯღუნით და
 უნდობლობით, ისინიც კი ცრემ-
 ლით ეკედრებოდნენ პატივებას!

კუნძულის მცხოვრებლებმა რომ
 გაიხედეს დილის რიყრიაჟზედ და
 დაინახეს გემები, ამათი მოძრაობ-

ზა და აფრები, ფრინჯლის ფრთე-
 ბის მსგავსად გაშლილები, ეგო-
 ნათ წაღაც უცნაური, ზღვიდგან,
 გამოსული თეთრი კატები გამო-
 დიან, ბრწყინვალე ტანისამოს ჩა-
 ტმულნი, მაშინ გაიქცნენ ტუისა-
 კენ... რამდენსამე ხანს უკან. ისეკ
 გამსწევდნენ და მოუახლოვდნენ
 ისპანიელებს. დაუჩოქეს ხელ აპ-
 ყრობით, ამ უცნაურს მოსულს
 კატებს, გრძნობით და მოწიწებით
 ექცეოდნენ და თითქმის ციღამ
 ჩამოსულ ღმერთებათ მიაჩნდათ.

გარკვეანი შესედულობა იმ კე-
 ლური კატებისა არ ამხელდა: არც
 სიმდიდრეს და არც განათლებას.

ისინი სულ მთლად შიშველ-
 ნი და დასატულნი იუკნენ; სპი-

ლენძის თუჩი კანი ქქონდათ, წვე-
რები კი სრულებით აჩა; თავზუდ
სწორე და გრძელი თმები სასუ—
საკმაოდ სასიამოვნო.

კოლუმბს შეტდომით ეგონა
რომ ინდოეთში მოკედლო და ამ
საღსს უწოდა ინდოელები; დღე-
საღ მისგან ამოხენილს კუნძუ-
ლებს—დასავლეთის ინდოეთს ეძა-
სიან.

აქაური ველური საღსი იყო
მეტად მშვიდი, გულ-წრფელი და
აღალ-მართალი; სელში ეჭირათ
შუბები რომლებშიც რკინის მ-
გიერ, ქვები გაერჭოთ, მსეცის
კბილები და თევზის ძელები; რკი-
ნა თავის დღეშიც აჩ ენასათ და
როგორც ბაღლები, ამოღებულს

სმელეს უცებ სელსა სტატებდნენ
 სოლმე და უეცრათ შაკრდნენ
 თითებს. დიდათ რათმე აფასებ-
 დნენ უბრალო სახუჭებს და აღ-
 ტაცებით მიიღებდნენ ისპანიელე-
 ბისაგან მძიკებს და ფეხად ჭიქის
 თვლებს და ამის მაგიერათ მო-
 ჭიანდათ საუცხოო გემრიელი
 ხილი და მოჭყვანდათ თუთიყუ-
 შები. მაგრამ ისპანიელები უფრო
 უფრადლებით შესტყერდნენ რქ-
 როს სამკობელს, რომლებიც იმ
 კელურს ადამიანებს ცხვირებში
 ჭიანდათ გაყრილი. ისინი დი-
 დის სიამოვნებით უცვლიდნენ ამ
 ნივთებს მძიკებზედ, ჭვირვობდნენ,
 მითომ, ისპანიელების უმეცრება-
 ზედ და ანიშნებდნენ კოლუმბს,

რამ იმას კუნძულში, დასავლეთისკენ, ერთი დიდი ადგილი სამსუაო ოქროთი და ძვირფასი თვლებით.

ქრისტეფორე ამ თავის შრომას არ დასჯერდა. აქედან გადაინაცვლა სხვა ადგილების დასამკნათ, ჩაუარა გემებით ბევრს მშვენიერს კუნძულებს და 28 გიორგობისთვის მიუახლოვდა ერთს დიდს კუნძულს—უუბას, სადაც, ერთი მდინარის შესართავში, დადგა გემებით.

აქ მცხოვრებლებმა თავის ქონებას თავი დაანებეს და გაიქცნენ ტყეში. კოლუმბმა დაიარა ორი ქონი და იქ სიმდიდრე ვერა ნახა: ორი ბაღი იყო ხარლისაგან

ქსოვილი, კაკები და ბარჯები
ძვლებით გარტყმული და ძაღლები,
რომლებმაც უეფა არ იცოდნენ.

იმ მდინარის წყალ-წყალ რომ
შეცურეს ისპანიელებმა, ნასეს საგ-
ვირველი სიმდიდრე ტყისა. აქ
სხნდნენ: სხვა და სხვა გვარის ბზა,
ინდოეთის კაკალი, ლიბანი, ბაი
და მრავალი მშვენიერი ხილი და
უკავილები, ჯერეთ ამათგან უც-
ხოები.

კოლუმბი აღტაცებაში იყო! ის
ჩხედავდა სურმუსტის ფერს ტყეს,
სხვა და სხვა გვარს და სხვა ფერს
უკავილებს მინდორში და სეებზედ,
რომლებიც, ერთს წმინდა ქაჩში
და ლურჯი ცის-ქვეშ, უფრო ფე-
რად ავანათ ბჭურიალებდნენ და მო-

ჩანდნენ; ფრინველებით სავსე იყო
 ტყეები, გასაოცარი ფერის ბუმბუ-
 ლებიანებით; ჭრელი თუთიყუშები
 დაფრინავდნენ დაუცხრომლად; ბუ-
 შების ოდენი ჩიტები, რომლებსაც
 კოლიბრს ეძახიან დაფარვაზედნენ
 ყვავილებზედ და გვანდნენ ცისარტყე-
 ლის ხაწილს; ადის ფერი ფლამინ-
 გოები ძოძორებით დაფრინამდნენ;
 მრავლისაგან მრავალი წერი და ბუ-
 შები ირეოდნენ: ჭაერში, თითქო
 ბრილიანტები ბრწყინავდნენ; სსკა
 და სსკა ფერადი და ჭრელი თევ-
 ვებთან სავსე იყო წყლები, და-
 ელავდნენ ძვირფასი თვლებით და
 ზოგნი — რომორც ოქრო და ვერ-
 ცხლი. ისე ბრწყინავდნენ ანტილი-
 ის კამკამი ზღვა, რომელიდგან ინ-

დოქლები ამოიღებდნენ სოფელ
ძვირფასს მარგალიტებს, აკვირვებ-
და ისვენებდნენ... ერთის სიტყვით,
უუბა ეხვეს კოლუმბს — სააქაო
სამართლი!

ამის უკიდურესტორიულ
დაძვლებს კიდევ რამდენიმე მსგე-
ნიერი გუნდული და ერთს, იმათ-
განსე, რომელსაც დარჩენილი ისვენ-
ნიობა (მატარა ისვენია), ააშე-
ნა ციხე, შიგ გარეშე 30 თა-
ვისი კაცი და თითონ დაბრუნდა
და გასწია ისვენისკენ. ამას გრძა-
სე დიდი ქარიშხალი აუღვა; გა-
დარჩენის იმედი დააკარგვინა, აკერ-
ლამოდა დაღუპვასა, დასწერა ბა-
რათი, რომელსაც სწედა: აქა
და აქ: ესა და ეს ქვეყანა კიბო-

ვეო; ჩადო ბოთლში გადაფინსა და გადააგდო ფლკაში, იმ აზრით, რომ ნაპირას გააგდებს და იპოვნინაო...

მაგრამ ქარი ჩადგა, ფრთონა შესწყდა და მეჩვე თვეს, ესე იგი 14 მარტს, კოლუმბი შეცურდა თავის გემებით, ზალოსის ნაკთსა-ყუდელში... შეიქნა საშინელი ზარების რეკა ამათს დაბრუნებაზედ...

მეოვე და დედოფალმა დიდის ჰატივით მიიღეს ქრისტეფორე, გრანდობა *) უბოძეს და დანიშ-

*) გრანდი არის ისპანიის უპირველესი აზნაური, რომელსაც აქვს სიმართლე მეფის წინაშე ქუდ დახურული იდგეს.

ნეს თავიანთ მოადგილეთ ახალს
ნაპოვნს ქვეყანაში, რომელსაც
დღეს ამერიკა ჰქვია.

კოლუმბმა რამდენჯერმე იმ-
გზავრა ამერიკაში, საიდგანაც უნ-
დოდა გზის პოვნა აღმოსავლეთის
ინდოეთისა, მაგრამ კელარ
მოასწრო. შემდეგს ცხოვრებაში
ქრისტეოფორემ ბევრი შური და
უმაღურობა იწვნია ზოგიერთი
ადამიანებისაგან, ასე გასინჯეთ,
ერთსელ მეფეც გაუწყრა, მობიზ-
დრების წყალობით, გამოცვალა
და ამისი ადგილი უბოძა ერთს
ბოროტს ვაცს ბოზადილლას, რომ-
ელიც მოვიდა ისპანიოლაში, დაი-
ჭირა კოლუმბი, თავის ცხრი ძმე-

ბით, შაჟყარა ბეჩვილები და ისე
გაისტუმრა ისპანიაში.

ქრისტეფორემ თავი იმართ-
ლა, მაგრამ, თავის დღეში არ
დაჰკიწუებია, რაც უზატეურება და
შეურაცხყოფლობა ამას მიაყენა და,
როცა კვდებოდა, ანდერძი დააგდო,
რომ სამარეში თან ჩაეტანებინათ
ის ბეჩვილები, რომლითაც იყო
დატუსალებული.

კოლუმბი გაჩდაიცვალა 15
მაისს 1506 წელში, დიდს სიღა-
რბეში, ლეონილი კაცთა საბეჩო-
ტით და უმადურებით. იმისი
სსკუდი, ანდერძის და კვალად სან-
დომინგოში გადაიტანეს და, მას-
ჟჟან, — ყუბის კუნძულში და ღლე-
საც იქ ასაფლავია.

